



# การพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริม การเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

## Development of Clinical Practice Guidelines for Promoting the Early Initiation of Breastfeeding, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital

กรรณิการ์	กันธะรักษา	พย.ด.*	Kannika	Kantaruksa	Ph.D.*
ฉวี	เบาทรวง	Ph.D.*	Chavee	Baosoung	Ph.D.*
นันทพร	แสนศิริพันธ์	Ph.D.**	Nantaporn	Sansiriphun	Ph.D. **
สุภาพร	วรมรรคไพสิษฐ์	วท.บ.***	Supaporn	Waramukpaisith	B.Sc. ***
อัจฉรา	คำแหง	วท.บ.***	Achara	Khumhaeng	B.Sc. ***
วีณัส	จันทร์แสงศรี	วท.บ.****	Venus	Jansangsri	B.Sc. ****

### บทคัดย่อ

นมมารดาอุดมไปด้วยสารอาหารที่เหมาะสมกับความต้องการของทารก มีประโยชน์ต่อสุขภาพและมีภูมิคุ้มกันต่อการติดเชื้อต่างๆ การส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรกสามารถเพิ่มอัตราความสำเร็จในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างต่อเนื่อง และการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรกนั้นจำเป็นต้องมีทางแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและเหมาะสม การวิจัยเชิงพัฒนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยใช้แนวคิดการพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกของสภาวิจัยทางการแพทย์และสุขภาพแห่งชาติ ประเทศออสเตรเลีย (National Health and Medical Research Council [NMRC], 1999) แบ่งระดับความน่าเชื่อถือและคุณภาพของหลักฐานอ้างอิงและข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ ตามเกณฑ์ของสถาบันโจแอนนาบริกส์ (Joanna Briggs Institute [JBI], 2009) ประเมินคุณภาพของแนวปฏิบัติโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกในกลุ่มพยาบาลวิชาชีพจำนวน 33 ราย

### ผลการวิจัย พบว่า

แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จากหลักฐานเชิงประจักษ์ 12 ฉบับ แบ่งหมวดหมู่เป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่

\* รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
 \* Associate Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University  
 \*\* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
 \*\* Assistant Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University  
 \*\*\* หัวหน้าหน่วยคลอด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่  
 \*\*\* Head Nurse of Labor Unit, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital  
 \*\*\*\* นักศึกษาปริญญาโท คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
 \*\*\*\* Master degree Student, Faculty of Nursing, Chiang Mai University



1) การให้ความรู้และฝึกทักษะการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรกให้แก่บุคลากร 2) การให้ข้อมูลมารดาเกี่ยวกับการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรก 3) การลดอุปสรรคหรือสิ่งขัดขวางการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในห้องคลอดและห้องคลอด 4) การปฏิบัติตามขั้นตอนของการสัมผัสแบบเนื้อแนบเนื้อระหว่างมารดากับทารกและการจัดทำทารก และ 5) การดูแลทารกแรกเกิด พิจารณาผลลัพธ์ของแนวปฏิบัติจากระยะเวลาที่มารดากับทารกมีการสัมผัสแบบเนื้อแนบเนื้อภายหลังคลอด ทารกมีความสำเร็จในการอมหัวนมหรือดูดนมมารดา ความสำเร็จในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาครั้งแรก และมีปริมาณน้ำนมที่เหมาะสมก่อนจำหน่ายจากโรงพยาบาล สำหรับความเป็นไปได้ในการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก พบว่ากลุ่มผู้ทดลองใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกทุกรายเห็นด้วยว่าแนวปฏิบัติทางคลินิกดังกล่าวมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และสามารถนำไปใช้ได้จริง ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงว่าแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรก ควรนำไปใช้ในทางคลินิก และการวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาผลลัพธ์ของการนำแนวปฏิบัติไปใช้

**คำสำคัญ :** การพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก การส่งเสริมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา การเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรก

## Abstract

Breast milk provides the optimal nutrition for infants and offers health benefits as well as immunity from infections. The early initiation of breastfeeding increases the continuance of successful breastfeeding. Success in promoting the early initiation of breastfeeding needs relevant and suitable guidelines. This developmental study aimed to develop clinical practice guidelines (CPGs) for promoting the early initiation of breastfeeding in Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital. The guidelines were developed following the methods outlined by the Australian National Health and Medical Research Council (1999) Joanna Briggs Institute Levels of evidence and grades of recommendation (2009) were used for the strength of the evidence. The CPGs were assessed for validity by three experts. In addition, a test for the feasibility of the CPGs was done with thirty three professional nurses.

### The results of study :

The CPGs for promoting the early initiation of breastfeeding in Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital were developed from 12 evidences. The CPGs consisted of five domains: 1) providing the knowledge and skills in promoting the early initiation of breastfeeding to health care providers, 2) providing information regarding the early initiation of breastfeeding to the woman, 3) reducing hospital barriers to breastfeeding in the labor and delivery units, 4) facilitating early mother-infant skin-to-skin contact and good position and 5) caring for the newborn. Major outcomes considered are duration of mother-infant skin-to-skin contact, infant success in attaching to the breast and latching on, success of the first breastfeeding, and adequate breast



milk before discharge. From the feasibility test, all subjects strongly agree that CPGs were lucid, applicable, and feasible to implement in clinical unit.

The results of this study show that the CPGs for promoting the early initiation of breastfeeding should be implemented in the clinical setting. Further study should consider the outcome of implementation.

**Key words :** *Development of clinical practice guidelines (CPGs), Breastfeeding Promotion, Early Initiation of Breastfeeding.*